

OPGESTROPT

EEN EENAKTER VAN LUK HOEDEMAEKERS

PERSONAGES

✓ VERTELLER

✓ VERPLEEGSTER

✓ ELIAM

✓ JUDITH

VERTELLER Het was zijn keuze, maar ze werd voor hem gekozen. Het was zijn vrijheid, maar ze werd hem opgedrongen. Het was zijn keuze, zijn vrijheid, zijn auto. Een auto heeft hij nu niet meer en de vrijheid om te kiezen werd hem ontzegd. Weer wordt er nu voor hem gekozen.

Eliam zit met zijn rug naar het publiek door het raam van zijn ziekenhuiskamer naar buiten te staren. Hij zit in een rolstoel en revalideert na een zwaar verkeersongeval. Een verpleegster komt binnen.

VERPLEEGSTER Er is bezoek voor u.

ELIAM *(blijft naar buiten staren)* Wie is het? *(de verpleegster antwoordt niet en hij draait zich naar haar om)* Heb je me niet gehoord? Wie is het? *(de verpleegster knikt alleen maar)* Is ... ? *(de verpleegster knikt opnieuw)* Dank u. *(hij bekijkt haar aandachtig)* U ziet er zo goed uit vandaag, zo ... gelukkig?

VERPLEEGSTER *(glimlacht)* Ik wist niet dat het opviel.

ELIAM Wat is uw geheim?

VERPLEEGSTER Mijn zoon trouwt morgen.

ELIAM Gefeliciteerd. Hoe oud is hij?

VERPLEEGSTER Drieëntwintig.

ELIAM Zo jong nog. En de bruid?

VERPLEEGSTER Eenentwintig.

ELIAM Wens hen veel geluk. ... *(sarcastisch)* Ze zullen het nodig hebben.

VERPLEEGSTER Kop op. Ook voor u wachten er nog mooie dagen.

ELIAM Daar ben ik niet zo zeker van. Met een beetje meeval is tevredenheid waarschijnlijk de hoogste piek die ik ooit nog kan bereiken.

VERPLEEGSTER Dan spijt me dat voor u als u daar zo over denkt.

ELIAM Dat hoeft u niet te spijten. Ik heb al veel langer dan vandaag heel sterk het gevoel dat ik een vreemde ben in deze wereld, niet bekwaam om hier te leven en dat mijn leven een grap is, niet eens één met een clou en slecht verteld en slecht getimed daar bovenop. Inhoudsloos en vormloos, dus nutteloos.

VERPLEEGSTER U zou ze zelf kunnen vertellen, en het verhaal veranderen.

ELIAM (*gaat verder*) Soms denk ik wel eens dat ik verschrikkelijk abnormaal ben en dan zou ik mij willen verplaatsen in de geest van om het even wie om er te zien, te horen en te voelen hoe hij of zij de dingen ziet, hoort en voelt, maar ik vrees dat ik met mijn denken geen deel uitmaak van dit leven, maar er eerder de uitzondering op ben.

VERPLEEGSTER Vindt u dat niet erg?

ELIAM Soms wel, soms ook niet, en dat laatste is misschien nog het ergste. (*staart weer door het raam naar buiten; verpleegster af*)

VERTELLER Haat is zijn gezelschap. Haat heeft hem opgespoord, hem gekocht, voor weinig. Nu moet hij leren opstaan uit het graf van elke dag. Maar zijn wonden, niet geheeld nog, scheuren open.

JUDITH (*op met bloemen*) Dag.

ELIAM (*kijkt niet om*) Dag.

JUDITH Je hebt je nog niet geschoren.

ELIAM (*draait zich naar haar om*) Jij toch ook niet.

JUDITH Rotzak! (*gooit de bloemen naar hem en loopt kwaad terug naar de deur*)

ELIAM Judith, wacht! (*Judith blijft staan*) Het spijt me. (*Judith draait zich met een zucht terug om*) Kunnen we het nog eens overdoen?

JUDITH (*raapt de bloemen op*) Dag.

ELIAM Dag. Ik had ...

JUDITH ... je niet meer verwacht. Is het dat wat je wil zeggen?

ELIAM Ja. Ik begrijp ...

JUDITH ... niet goed waarom je niet eerder gekomen bent. ... Maak jezelf niets wijs, Eliam, je weet verdomd goed waarom ik niet eerder gekomen ben.

ELIAM Ja.

JUDITH Je hebt jezelf alle kansen op mij ontnomen.

ELIAM En de kansen zijn niet gekeerd?

JUDITH (*hoofdschuddend*) Nee.

ELIAM Waarom ...

JUDITH ... ben je dan toch gekomen?

ELIAM Laat me asjeblief mijn eigen zinnen afmaken.

JUDITH Ach, ze zijn nog altijd zo voorspelbaar.

ELIAM Was die voorspelbaarheid misschien de reden waarom je mij liet zitten?

JUDITH Ik wou dat het zo simpel was. Maar ik kan niet zeggen dat het niet heeft meegespeeld.

ELIAM Ik ben blij je te zien. Ik heb je gemist.

JUDITH Dat weet ik.

ELIAM Doet je dat dan niets?

JUDITH Je probeert me nog altijd die gevoelens op te dringen waarvan jij verlangt dat ik ze jou zou tonen maar die ik je niet kan geven.

ELIAM Je wil ze me niet geven.

JUDITH Ik wil ze je niet geven, OK?

ELIAM Je bent een harde tante, weet je dat?

JUDITH Wat jij hard noemt is niet meer dan een manier om mezelf te beschermen.

ELIAM Omwille van je verleden?

JUDITH. Ook. Ik wil er niet over praten.

ELIAM Stop met vluchten, Judith, en blij een keertje staan.

JUDITH Daar waar jij zou willen natuurlijk.

ELIAM (*glimlachend*) Als dat even zou kunnen is dat mooi meegenomen en hoor je mij verder niet meer klagen.

JUDITH (*ontwikkend*) Hoe is het eigenlijk gebeurd? Mensen vertellen zoveel dingen.

ELIAM Ik was op weg naar zee. De nacht scheen in mijn ogen. (*kort*) Ik moet in slaap gevallen zijn.

JUDITH En dan ben je op die boom geknald. Wat stom.

ELIAM (*haar parodiërend*) ‘Ik wil er niet over praten.’

JUDITH (*hem parodiërend*) ‘Stop met vluchten, Eliam, en blij een keertje staan.’ Jouw woorden.

ELIAM Waarom zeg je dat?

JUDITH Omdat je onbewust jezelf ten voeten uit typeert. Altijd jezelf voorbij aan het hollen. Altijd bang voor enig onderkomen.

ELIAM Wat bezielt je? Waar haal je dat? Jij bent van mij weggegaan, remember? (*sarcastisch*) Jij was blijkbaar niet tevreden met het onderkomen dat ik jou kon bieden.

JUDITH Ik ben van je weggegaan, dat klopt. (*zucht*) Wil je weten waarom ik van je ben weggegaan? Ik ben van je weggegaan omdat je altijd bang was om thuis te komen, om thuis te komen bij mij en meer nog om er te blijven. En nu dans ik nog verder weg van jou. (*lacht en danst naar de deur*)

VERTELLER Laat hem je aanraken, meer heeft hij niet nodig om thuis te komen, meer heeft hij niet nodig om er te wonen en er gastheer te spelen voor zichzelf. Laat hem je strelen, heel even maar, meer heeft hij niet nodig.

ELIAM Je hebt altijd graag gedanst.

JUDITH (*glimlachend*) Nogal, ja. Ik begrijp niet waarom jij er zo een afkeer van hebt.

ELIAM Het is me te uitbundig.

JUDITH Ja, jij sluit je liever op in jezelf.

ELIAM Wat is dat nu weer voor onzin? Omdat ik niet graag dans? Er zijn een heleboel andere manieren om je te uiten.

JUDITH Zoals? (*spottend*) Autorijden?

ELIAM Onder andere.

JUDITH (*spottend*) Je ziet waartoe het leidt.

ELIAM Dat is niet fair en dat weet je.

JUDITH (*verontwaardigd*) Ben ik niet fair? Zeg jij dat ik niet fair ben?

ELIAM Ik wil alleen maar ...

JUDITH (*bits*) Laat me uitspreken. Zeg uitgerekend jij dat ik niet fair ben?

ELIAM Ik bedoel alleen maar ...

JUDITH Spreek me niet tegen.

ELIAM Ik wou je niet kwetsen.

JUDITH Je bent nochtans erg goed op weg.

ELIAM Sorry.

JUDITH (*vol afschuw*) Je bent een zielenpoot, Eliam. Wordt het voor jou niet tijd om eens serieus werk te maken van je eigen bevrijding? Zal ik je wat zeggen? Door jou te zien stuntelen met jezelf, bewust of onbewust, dat wil ik nog in het midden laten, heb ik geleerd hoe belangrijk het is om regelmatig bij jezelf naar binnen te vallen en er bij ieder bezoek de bereidheid om spiritueel te groeien telkens weer opnieuw te stimuleren. Alleen permanente groei kan de toekomst voor je ontsluiten.

ELIAM Jij weet toch hoe ik altijd op zoek ben naar antwoorden.

JUDITH Maar je bent nog niet zo ver geraakt dat je inziet dat het niet zozeer de antwoorden zijn, als ze al bestaan, die wezenlijk belang hebben, dan wel de vragen zelf. (*glimlacht*) Je moet alleen de juiste vragen weten te stellen.

ELIAM En aan wie stel jij jouw vragen, als ik vragen mag?

JUDITH Aan diegene die de mensen doorgaans met God proberen aan te duiden.

ELIAM Handig als je dan ook nog aan Zijn bestaan gelooft. (*heftig*) Mijn hele leven lang heb ik Hem gezocht, en soms dacht ik Hem gevonden te hebben, vooral, en meestal in de kleine dingen van iedere dag, maar nu weet ik niet of ik Hem nog vinden wil. (*vertwijfeld*) Ik probeer Hem te begrijpen, Hem te vangen, maar het lukt me niet.

JUDITH Niet doen. Als je Hem begrijpt is Hij het niet meer. Dat zijn niet mijn woorden, maar ze kloppen wel.

ELIAM Natuurlijk moet Hij daar nog ergens zijn, Hij, de eerste oorzaak van alle dingen, van de pijn ook, de pijn van het niet-weten die mijn geloof in Hem zo kwetsbaar maakt, alle pijn! De pijn, ik schuif ze voor mijn geestesoog, en versplinter haar, tot naalden, deeltjes, soms groter nog dan het geheel. Wie, buiten U, kan de leegte bij gebrek aan U opvullen? ... Ik geloof niet meer in Hem. Nee, laat ik het anders stellen: ik weet niet meer of ik nog in Hem geloof omdat ik zo weinig van Hem terug vind in andere mensen.

JUDITH Jij bent ook niet een klein beetje pretentius.

ELIAM (*beslist*) God bestaat niet.

VERTELLER Getrokken in pijn, gegroeid door afwijzing; gered door geloof?

ELIAM God bestaat niet, dat weet jij net zo goed als ik, maar net zoals zovelen heb je schrik om dat vertrouwde idee los te laten en meer nog, om het op te geven, omdat de onzekerheid die eruit volgt je de adem beneemt, je de benen vanonder het lijf slaat en je misschien doet belanden in een poel van waanzin. Valse waarheden aanbidden is een stuk makkelijker dan ze op te geven. Maar ik weet niet of ik, vertrekkend vanuit mijn onzekerheden die net als jou zekerheden

alleen maar gestoeld zijn op het ijle, jou dat recht om te geloven dat het jou zo gemakkelijk maakt mag ontzeggen. G.O.D. B.E.S.T.A.A.T. N.I.E.T.

JUDITH Dat is jouw keuze. (*heftig*) Maar dat wil nog niet zeggen dat er geen behoefte aan Hem zou zijn.

ELIAM Is dat alles? Is jouw behoefte aan Hem zijn enige bestaansreden voor jou? Binnen een jaar of tien lachen we zelf met ons kinderlijk geloof dat gebaseerd was op angst omdat we als mens nog niet zo ver ontwikkeld waren dat we een leven zonder leven na de dood konden accepteren. Ik ben heel hard aan het proberen me te bevrijden van de schuldgevoelens die het niet-geloven, ook nu nog, met zich mee brengt. Nee, ik hoef me niet meer vast te klampen aan een onmogelijk iets.

JUDITH Je zou het ook niet kunnen. Je hebt nooit geleerd om onvervulde verlangens in de juiste hoeveelheden en proporties toe te laten en een plaats te geven in je leven.

ELIAM Jajaja, en Gods wegen zijn ondoorgrondelijk. Het meest misbruikte cliché om alle pijn en lijden, om alles wat er in deze wereld fout gaat te rechtvaardigen. Ik heb zo langzamerhand genoeg van het geëmmer van valse filosofen die onder het mom van ware wijsheid hun leugens blijven spuien: na regen komt zonneschijn! Waar is hij nu, jouw God? Als je Hem nodig hebt is Hij er niet. De God die dit alles toelaat heft zichzelf op. Kijk me aan. Wat ben ik nog?

JUDITH Je bent veel sterker dan je zelf beseft.

ELIAM Ik wil niet sterk zijn. Ik wil mens zijn, voor de volle 100%. Met minder ben ik niet tevreden.

JUDITH Er zijn er die het met heel wat minder moeten doen. Je ziet ze toch ook, iedere dag, hier verderop in de gang.

ELIAM Ze leven nauwelijks. Ze vegeteren. Zo zou ik niet kunnen leven.

JUDITH (*spottend*) Ja, jij zag het leven altijd alleen maar als pure verveling, maar nu is het bittere noodzaak geworden.

ELIAM Ik ben geen insekt, geen plant.

JUDITH Insekten en planten leven ook.

ELIAM Maar we vertrappen ze net zo gemakkelijk.

JUDITH We?

ELIAM Ja. We. Jij bent zeker niet heiliger dan de paus. Is dat niet het voorrecht van de hogere intelligentie: de wijsheid en de moed hebben om te beslissen over het al dan niet gegrond bestaan van de lagere?

JUDITH Zeg je nu dat je het een hogere intelligentie niet kwalijk zou nemen als die ons zou vernietigen?

ELIAM Doet 'Hij' dat dan nu al niet, die God waarin jij zo schijnt te geloven?

JUDITH (*heftig*) Nee, dat doet Hij niet!

ELIAM Bekijk me dan eens goed. Ben ik niet het perfecte voorbeeld van mijn gelijk?

JUDITH Nee, Eliam, dat ongeluk was je eigen fout, dat kan je niet op God afwentelen. Dat recht heb je niet.

ELIAM (*kijkt haar lange tijd doordringend aan en wendt dan het hoofd af*)
Nee. Misschien heb je wel gelijk. ... Het was geen ongeluk.

VERTELLER Vertwijfeld door zijn aangezicht neemt hij afstand van het leven. Vernederd door zijn streling zoekt hij een eeuwig even. Verbijsterd door zijn grijpen kan hij een antwoord niet meer geven.

JUDITH (*kijkt hem onbewogen aan*)

ELIAM (*wacht op een reactie*)

JUDITH Je vertelt me niets nieuws.

ELIAM Oh?

JUDITH Ik wist het onmiddellijk toen ze me vertelden dat je een auto-ongeluk had gekregen. Het is echt iets voor jou om te proberen om er op die manier van tussen te trekken. Zo kinderachtig. (*kijkt hem vragend aan*) Had je soms

medelijden verwacht? Dan ben je aan het verkeerde adres, jongen. Ik denk dat je dat wel weet.

ELIAM Ik kan mijn tegenslagen niet meer verwerken.

JUDITH Misschien zijn het geen tegenslagen.

ELIAM Op minder dan een jaar tijd verloor ik niet alleen jou, maar ook mijn job, mijn ...

JUDITH Misschien waren het alleen maar foutieve verwachtingen.

ELIAM (*begint te wenen*)

JUDITH Waarom ween je?

ELIAM Ik ween niet.

JUDITH Ik zie toch tranen.

VERTELLER Het zijn geen tranen, het zijn woorden. Ze vallen uit zijn ogen. Door tranen straalt zijn ziel en drukt ze uit wat hij niet zeggen kan. Ze vertaalt zijn eeuwig zwijgen. Wie leest zijn tranen dan, verstaat de letters van zijn hart? Wie vangt ze op?

ELIAM Ik wil niet sterven aan mezelf.

JUDITH Je moet juist sterven aan jezelf, begrijp je dat dan niet? Je bent een idioot, Eliam. Je zit te wachten op iets dat nooit meer komen zal.

ELIAM Daarom verwelkom ik de nacht. Dan duik ik onder in mijn dromen en zwem ze van elkaar. Ze zijn de verinnerlijking van alles wat ik hoop, nee, ze zijn er eerder de veruitwendiging van.

JUDITH Maar niet reëel, dat besef je toch, mag ik hopen.

ELIAM Toch wel.

JUDITH Je dromen zijn alleen maar een herhaling, geen voorafspiegeling. En zelfs al waren ze dat, dan nog stonden ze mijlenver van de realiteit. Zoals het spiegelbeeld van de mens niet de mens is.

ELIAM Zonder spiegel zie ik mezelf niet.

JUDITH Je hebt geen spiegelbeeld nodig.

ELIAM (*glimlacht*) Het biedt me reflectie.

JUDITH Om te blijven dromen.

ELIAM Ja, ik wil met mijn handen graaien in het stof waarvan de dromen zijn en zeven wat ik nodig heb. Dan zal ik het vermengen met de pijn van mijn verlangens en een wereld boetseren naar mijn beeld en gelijkenis, een wereld waarin ik mezelf openbaar.

JUDITH Aan wie?

ELIAM (*gaat onverstoord verder*) Maar ik weet niet wie er nu eigenlijk spreekt in deze wereld. Bent U het, God? Spreekt U tot mij? Of ben ik het zelf, en als ik het ben, spreek ik dan namens mezelf? En tot wie richt ik me?

JUDITH Je dromen brengen je op een dwaalspoor.

ELIAM Op een spoor, ja, en ik reis van droom tot droom, glijdend op illusies.

JUDITH Maar het is een dood spoor of een spoor dat naar beneden leidt.

ELIAM (*glimlachend*) Ik kan niet dieper vallen. De droom is wat me nog rest. In mijn dromen teken ik verzet aan tegen de werkelijkheid die me haar onverbiddelijke 'nu' als antwoord op mijn verlangens presenteert. Mijn verbeelding is mijn uiterste aanraking met het leven. Verder kom ik niet. Geef me maar mijn droom, het theater van mijn geest, daar waar hij fantaseert, zich kleedt, zichzelf regisseert en me laat lachen of me een traan ontlokt. De droom, hij bijt me, soms speels, ...vooral vroeger.

JUDITH (*sarcastisch*) Ik zie het, hij weerspiegelt zich in je gezicht. ...

Verbrand je toekomst niet in dromen.

ELIAM Voor mij is er geen toekomst meer. Ik voed me met het verleden.

JUDITH (*sarcastisch*) Arme ik. Dat verleden heb je tenminste al gehad, is het niet? Dat kan van de toekomst niet gezegd worden. Misschien kan je inderdaad maar beter met je hoofd in het verleden leven. Zonder risico. (*kijkt Eliam meewarig aan*) Nee, vergeet wat gezegd heb over het verleden, de ironie van mijn woorden is op dit moment niet aan jou besteed.

ELIAM Schuif jij het verleden zo gemakkelijk opzij?

JUDITH Ik vermenigvuldig de tijd van toen met wat me nog rest van morgen en voeg aan iedere seconde nog een minuutje toe.

ELIAM Zonder angst voor de toekomst?

JUDITH Denk je dat ik mijn blik op oneindig richt? Nee, hoor. Te ver vooruit kijken tast mijn vrije wil aan en dan houdt alles op. ‘Nu’ is voor mij al ver genoeg.

ELIAM ‘Nu’ is waar mijn verlangens botsen met de werkelijkheid.

JUDITH Nee, ‘nu’ is waar verleden en toekomst musiceren, heel intens, tot op de limiet als het nodig is, zodat de dood zijn greep verliest en eigenlijk geen enkele betekenis meer heeft. Ik bouw mijn toekomst niet op spijt om gemiste kansen. Ik heb hier te weinig tijd om over het leven te panikereren.

VERTELLER Hij beweegt zich voort in zijn eigen tijd. Zij beweegt zich voort in haar eigen tijd.

ELIAM Ik wil alleen maar eeuwig leven.

JUDITH Wat houdt je tegen?

ELIAM Verlang ik te veel?

JUDITH Ik kan je geen goede raad meer geven, die heb je al gekregen.

ELIAM Ik heb je ook altijd geloofd.

JUDITH (*constateert*) Je was verliefd op me

ELIAM Misschien ben ik een trap te hoog geklommen, naar een uitzicht dat eigenlijk verboden terrein voor me was. Maar nu kan ik niet meer naar beneden. Er is geen weg terug en ik ben vastgeklonken aan wat voor mij verboden is.

JUDITH Liefde kan je niet dwingen.

ELIAM Als dat eens zou kunnen, dan ... (*glimlacht*)

JUDITH ... (*glimlacht*) zou het geen liefde meer zijn?

ELIAM Ik wil je weer ontmoeten, in een land van ooit.

VERTELLER Hij wil terug naar Eden, het Eden dat er gisteren nog was, maar vandaag gegeten werd door het heden.

JUDITH Misschien ontkom ik niet aan je. ... Heb ik je nooit verteld van mijn visioen? (*begint te vertellen*) Ik wist dat ik niet sliep. Vraag me niet hoe ik het wist, maar ik wist het, ik voelde het. In een regenboog van kleuren zag ik een ... wezen. Schouders – mag ik ze vleugels noemen?- van amber, schitterend afgepunt, in een gewaad van blauw dat ik, hoe ontoereikend het ook is, alleen maar hemels noemen kan. En uit een mond die geen mond was hoorde ik: ‘Gekruisigd zal ik weer verschijnen, doorboord met wanhoop, gelaafd aan angst, mijn gelaat gebet met twijfels. Een grafsteen zal ik zelf wel zoeken. Vertel het hen! Vertel het hen!’

ELIAM Nee, dat heb je me nooit verteld. Wat betekent het?

JUDITH Datgene wat ik niet horen wil, wat ik niet wil zien. Dat ik moet vechten, dat overleven niet voldoende is. Het zou één van jouw dromen moeten zijn.

VERPLEEGSTER (*op*) Het is tijd, mevrouw. U moet gaan.

JUDITH (*gaat naar haar toe*) Ja.

ELIAM (*tot verpleegster*) U bent een onheilsbode, mevrouw. Ga weg.

JUDITH (*sarcastisch*) Is het geen schatje?

VERPLEEGSTER (*ernstig*) Ja, dat is hij.

JUDITH Ik kan moeilijk geloven dat u dat meent.

VERPLEEGSTER Dat begrijp ik niet.

JUDITH Is enige ironie u vreemd?

VERPLEEGSTER U brengt me in verwarring.

JUDITH Dat spijt me dan. Ik wilde alleen maar even aangeven dat het niet zo gemakkelijk moet zijn om hem als patiënt te hebben.

VERPLEEGSTER Dat valt best mee.

JUDITH (*verwonderd*) Is dat echt?

VERPLEEGSTER Ik heb nog geen problemen met hem gehad.

JUDITH Als het u een troost mag zijn: dan komen ze nog.

VERPLEEGSTER U schijnt nogal zeker van uw stuk te zijn.

JUDITH U mag niet vergeten dat ik een aantal jaren heb samengewoond met hem.

VERPLEEGSTER Hij heeft nogal lovend over u verteld.

JUDITH Wat moet ik me daar bij voorstellen?

VERPLEEGSTER (*fluisterend*) Hij noemde u zijn ‘regenboog’. (*af*)

VERTELLER Leid hem, over het purper, van droom tot droom. Beschilder hem, in gele tinten, van oor tot oor. Raak hem in al je volheid, maar hou altijd een stapje voor.

ELIAM Je hebt nog altijd een mooi kontje.

JUDITH (*lachend*) Ik heb helemaal geen kontje.

ELIAM Je hebt het mooiste kontje van West-Europa.

JUDITH Gek!

ELIAM Ik meen het. Niemand heeft er zo een kontje als jij. En dat littekentje maakt het nog specialer (*begint te lachen*).

JUDITH (*quasi-kwaad*) Wat is er zo grappig?

ELIAM Ik zie het zo voor me: jij op het potje, gehaast om recht te staan, je vergeet je broekje op te trekken, je struikelt en ... WHAM ! met je kontje tegen de kachel.

JUDITH En jij vindt dat grappig?

ELIAM (*nog steeds lachend*) Ik kan er niets aan doen. Ja! Maar als het je een troost mag zijn: het was vooral de manier waarop je het me vertelde die ik grappig vond.

(ze kijken elkaar zwijgend aan)

Mijn herinneringen brengen me in verwarring.

JUDITH Ze kwellen je?

VERTELLER Ze staan nog groen, ze zijn nog niet benaderd door de herfst, hij kreeg nog niet de kans hen te verkleuren.

ELIAM Ik zou ze levend willen begraven, maar ik weet dat ze zullen krabben aan de deksel van de kist.

VERTELLER Zoveel herinneringen nog die geboren moeten worden, zoveel ongesproken woorden nog om te verstaan.

ELIAM Heimwee loert op mij en grijpt zo graag de kans om mij te vatten. ... Ik

...

JUDITH *(legt haar vingers op zijn lippen)* Nee, vooraleer je gaat zeggen wat je eigenlijk helemaal niet kwijt wil.

...

ELIAM Je bent mooi.

JUDITH Mooi? Ik? Nee. Vroeger was ik mooi, misschien. Ja, ik joeg schoonheid na, onverzadigbaar. Ik zocht haar, maar ik vond haar niet, omdat ik toen nog niet besepte dat ik haar op de foute plaatsen zocht. Ik zocht haar in de perfectie, in de symmetrie, in de volkomenheid, maar ik heb haar nu leren zoeken in de onvolmaaktheid, in de disharmonie, in het on-af zijn. Ik vind haar in een valse noot, in een verspreking, in een wit kattepootje tussen drie zwarte.

ELIAM Toch ben je mooi.

JUDITH Dankjewel. Maar mijn lichaam is niet ik, een lichaam is maar een weg die je zou kunnen volgen om diegene die er achter steekt, die er in zit, te bereiken.

ELIAM En toch ben je mooi.

JUDITH Je vleit me.

ELIAM Ja, je bent mooi. Ik weet het. Jij weet het. Ik vraag me soms af het daarom is dat je geen kinderen wou. Was je bang dat ‘leven geven’ je eigen leven en daardoor ook je schoonheid aan zou tasten?

JUDITH (*kwaad*) Hoe kom je daar bij ?

ELIAM Je wordt kwaad.

JUDITH (*kort*) En?

ELIAM Dan heb ik gelijk, ... meestal.

JUDITH Je bent een idioot, Eliam.

ELIAM Ik weet het. Ik had je nooit mogen laten gaan. Ik wist me door jou gedragen.

JUDITH Dat was ik niet die je droeg. En ik zou sowieso gegaan zijn.

ELIAM Ik hou nog altijd van je.

JUDITH Ja.

VERTELLER Hij beseft niet dat hij haar, nog voor zijn woorden uitgesproken zijn, al lang verraden heeft.

ELIAM Miljoenen mensen hebben dit al eerder tegen elkaar gezegd.

JUDITH Ja.

ELIAM Maar het maakt dat wat ik bedoel niet minder waar.

JUDITH Nee.

VERTELLER Valse sentimenten wenken.

ELIAM Is dit het afscheid na alles wat we samen meegemaakt hebben?

JUDITH We hebben samen niets meegemaakt.

ELIAM Maar al de dingen die we ...

JUDITH (*onderbreekt hem*) Die bestonden alleen maar in je gedachten, Eliam.

ELIAM We waren toch samen onderweg.

JUDITH Nee. Zet het uit je hoofd.

ELIAM Laat me niet achter.

JUDITH (*zuchtend*) Ik heb je al achter gelaten, een hele tijd geleden al.

ELIAM Neem me mee.

JUDITH Naar waar zou ik je mee moeten nemen?

ELIAM Naar waar je ook gaat. Ik wil slenteren langs jouw weg en huppelen, springen, rennen, stilstaan en dat liefst allemaal tegelijk.

JUDITH Je hebt je eigen weg.

ELIAM Ik wil je niet smeken.

JUDITH (*bars*) Doe het dan niet.

ELIAM Begrijp je dan niet hoe belangrijk het voor me is om door jou erkend te worden?

JUDITH Is dat dan niet zo volgens jou?

ELIAM (*vertwijfeld*) Ik weet het niet.

JUDITH Die zekerheid kan ik je niet geven, die vind je alleen bij jezelf.

ELIAM Zeg het me dan toch!

JUDITH (*glimlachend*) Nee.

ELIAM Ik heb je nodig.

JUDITH. (*windt zich op*) Je hebt me helemaal niet nodig. Je denkt alleen maar iemand nodig te hebben en ik pas toevallig perfect in dat plaatje, dat is alles.

ELIAM Dus er is geen hoop meer?

JUDITH Ga je me chanteren?

ELIAM Ik zou niet durven.

JUDITH (*schamper*) Oh nee, jij niet.

ELIAM Ik wil niet alleen blijven.

JUDITH (*quasi-lief*) Dat begrijp ik. Mag ik je een goede raad geven? (*hard*)
Stop ermee om jezelf te bedruipen met zelfbeklag. Kom van dat kruis af, we hebben het hout nodig. ... Je stoot me af.

ELIAM Jij bent een harde tante, jij. (*gaat op bed liggen*)

JUDITH (*na lange pauze*) Dankjewel, dat heb je al gezegd. Kan ik nu gaan?

ELIAM (*zeurend*) Ik zou je nog zoveel willen vertellen.

JUDITH (*windt zich weer op*) Komaan zeg, heb je nog niet tijd genoeg gehad?

VERTELLER Wie neemt een mes? Wie zoekt een rug? Wie zet zijn merk?

Waar is de tuin die zij bewoonden, bewerkten, waar zij zaaiden, waar zij oogstten. Wat er rest: woestijn, voor beiden?

ELIAM Ik zou je willen vertellen dat ik niet alle hoop kan opgeven. Iets van wat ooit was is blijven nagloeien en dat restje kan ik niet ontkennen. Ik zou mezelf ontkennen. Ik koester het, misschien tegen beter weten in, omdat het de wortels in zich draagt van alles wat ik nog verlang en omdat het misschien, heel misschien ooit nog eens mag ontvlammen.

JUDITH Tegen beter weten in, je zegt het zelf.

ELIAM Ik neem aan dat je er me niet om verachten zal. (*sluit zijn ogen*)

JUDITH Als je slaapt opent je glimlach zich.

VERTELLER Doodgesloten ligt hij daar, zijn gelaat doorsluisd nog met tranen. Hij graaft letters uit in dromenstof, ze rijgen zich tot woorden. Hij schrijft haar naam, in lange zinnen, ze ontglippen aan zijn lippen en sluipen weer naar binnen. Zijn slapen is een antwoord op vele vragen. Rijst in zijn ogen de afgrond al? Gaat hij onderweg, opnieuw? Valt hij zonder weg, misschien?

JUDITH (*draait zich om aan de deur*) Kan ik nog iets voor je doen?

ELIAM (*opent zijn ogen en glimlacht*) Je kan voor me zingen.

JUDITH Wat wil je dat ik zing?

ELIAM Dat maakt niet uit. Ik wil je stem horen fladderen.

JUDITH (*begint te zingen maar houdt dan abrupt op*)

ELIAM Waarom stop je?

JUDITH Omdat ik alleen maar voor mezelf aan het zingen was.

ELIAM (*slikt*) Daar is niets fouts mee.

JUDITH (*voor zich uit starend*) Nee. Ik moet gaan.

VERTELLER Zij kijkt de tegenstander niet meer in de ogen. Haar tête-à-tête met hem is nu voorbij.

ELIAM Ik ga je missen.

JUDITH Je doet jezelf teveel pijn door de manier waarop je toelaat dat ik met je omspring.

ELIAM Ik zal een brug bouwen, ik zal haar verlangen heten en ze zal me brengen van de oever van de heimwee naar de oever van de hoop.

JUDITH (*glimlacht*)

ELIAM En uiteindelijk hoop ik voor je te worden wat ik nu al voor je ben.

VERTELLER Opgestropt. Zijn gedachten in de file. Opgestropt. Ze schuiven langzaam aan want worden opgehouden. Kunnen niet terug, rechtsomkeert niet mogelijk. Geen keuze. Opgestropt. Bouw jezelf een kerkhof en leg er je gedachten neer, ze mogen je niet langer kwellen.

En ik, ik doof mijn spiegelbeeld, bedek daarvoor mijn ogen en verzaak voorgoed aan enig verder praten.

EINDE